

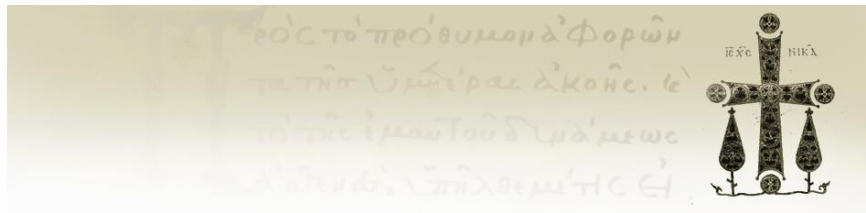
Homilie při příležitosti svátku Svaté Padesátnice

Vždyť právě Kristus, vtělené Boží Slovo,
zjevil Ducha Svatého...

Podle díla (†) archim. Georgia Grigoriatského

**V Bohu zesnulého igumena Posvátného monastýru
sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos**

„Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!“ (Řím 8,15)

Drazí bratři a sestry v Kristu,

Starec Georgios ve své homilii ke svátku Padesátnice jasně potvrzuje že „Duch Svatý byl přítomen při všech událostech božské ikonomie (spásy)“.

„Skrze Ducha Svatého byl Pán pokřtěn, odešel na poušť a vykonal všechny ty skutky božské ikonomie, jež byly nezbytné.“

Souběžně s tím však také Kristus, vtělené Boží Slovo, zjevil Ducha Svatého a v den svaté Padesátnice daroval tohoto Ducha Svatého své Církvi.

Starec Georgios Grigoriatský nás ujišťuje, že je zcela oprávněný výrok, tradovaný v naší Církvi, který praví, že „Vtělení Božího Slova se stalo právě proto, aby mohlo dojít ke svaté Padesátnici, aby se mohl zjevit Duch Svatý.“

Z jiné perspektivy lze chápat také svatou Padesátnici jako příležitost, kdy se Kristus navždy vtěluje ve své Církvi. „Neboť skrze neustálou přítomnost Ducha Svatého v Církvi, Ducha Utěšitele, se děje Kristovo vtělení ve svatých Tajinách.“

A tak lze vidět, že jedna (božská) Osoba zjevuje tu Druhou, a jedna Osoba oslavuje tu Druhou. „Něco takového je třeba chápat jako v určitém smyslu pokoru obou dvou svatých Osob Svaté Trojice, Syna a Boží Slovo, na jedné straně, a Oživujícího Ducha, na straně druhé.“

Vždyť Duch Svatý podle slov skladatelů hymnů naší Církve „shromažďuje veškerý sbor církevní“¹, neboť bez blahodati Ducha Svatého by nebyla ani Církev, ani církevní hierarchie, ani (svaté) Tajiny. „Vše se totiž završuje v Církvi skrze blahodat' Ducha svatého.“

Starec Georgios při této příležitosti podotýká, že také osobní posvěcení každého jednoho křesťana se dokonává skrze blahodat' Ducha Svatého. Také proto v den Svaté Padesátnice nesestoupil Duch Svatý jako „oblak“², nýbrž jako zvláštní ohnivé jazyky, které se usídlily nad každým učedníkem zvlášť³, přičemž bylo poukázáno na osobní posvěcení, které koná Duch Svatý na každé osobě věřícího křesťana. Současně je tím odhalována věčná pravda, že (Duch Svatý) „povolal všechny k jednotě“⁴.

„Neboť ano, existuje jak posvěcení osobní, avšak kromě toho existuje také posvěcení, které nás zachovává sjednocené v Těle Kristově, v Jeho Církvi.“

Starec Georgios se na tomto místě pozastavuje nad jednou důležitou otázkou, a sice, jak my, pravoslavní křesťané, přijmeme blahodat' Ducha Svatého a jak se staneme důstojnými a čistými „nádobami“ Přesvatého Ducha.

---

¹ Πεντηκοστάριον, γ' στιχηρόν Ἑσπερίων Μ. Ἑσπερινοῦ Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς. (Svátek Padesátnice, 3. verš na Velké večerní v Neděli)

² Viz 5. kniha Mojžíšova 4,11-12

Tedy přistoupili jste, a stáli jste pod horou; (hora pak ta hořela ohněm až do samého nebe, a byly na ní tmy, oblak a mrákota.)

I mluvil k vám Hospodin z prostředku ohně. Hlas slov slyšeli jste, ale obrazu žádného jste neviděli kromě hlasu.

5. kniha Mojžíšova 5,22

Ta slova mluvil Hospodin ke všemu shromáždění vašemu na hoře z prostředku ohně, oblaku a mrákoty, hlasem velikým, a nepřidal nic více, a napsal je na dvou deskách kamenných, kteréž mně dal.

Žalm 17,10

Dým vystupoval z chřípí jeho, a oheň šířající z úst jeho, od něhož se uhlí rozpálilo.

Nakloniv nebes, sestoupil, a mrákota byla pod nohama jeho.

A sedě na cherubínu, letěl, letěl na peří větrovém.

Udělal sobě z temností skrýši, vůkol sebe stánek svůj z temných vod a hustých oblaků.

Od blesku před ním oblakové jeho rozehnání jsou, krupobití i uhlí řeřavé.

I hřímal na nebi Hospodin...

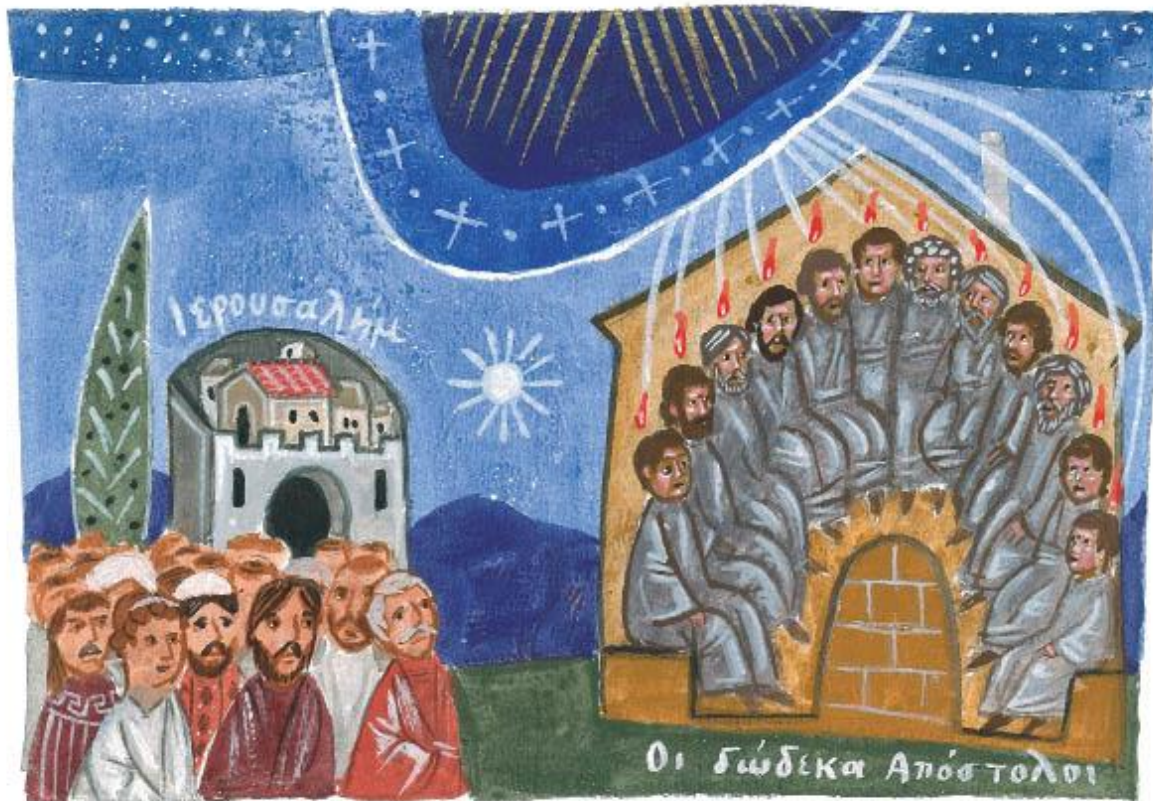
³ Skutky 2,3-6

I ukázali se jim rozdělení jazykové jako oheň, kterýžto posadil se na každém z nich. I naplnění jsou všichni Duchem svatým, a počali mluvit jinými jazyky, jakž ten Duch dával jim vymlouvat. Byli pak v Jeruzalémě přebývající Židé, muži nábožní, ze všelikého národu, kterýž pod nebem jest.

⁴ Πεντηκοστάριον, Κοντάκιον Ὁρθρου Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς (Svatá Padesátnice, Kondak z nedělní Jitřní)

„Neboť když rozesmutníme Ducha Svatého našimi hříšnými skutky, zlými myšlenkami (tzv. logismi), špatnostmi, pamatováním na zlé, projevy pýchy, neposlušnosti, domýšlivostí a všemi podobnými věcmi, pak Boží blahodať Ducha Svatého odchází, a my zůstáváme osamocení a zatemnění.“

Starec Georgios znovu a znovu vybízí a prosí nás všechny, bratry a sestry ve víře, jakož i své bratrstvo, ctihodné mnichy, aby pamatovali na nutnost zápasu, který nesmí nikdy přestat.

Tento zápas musí být veden s tím úmyslem a cílem, abychom zachovali naši duši, naši mysl, naše srdce, naše rty a naše tělo v takovém čistém stavu, „aby se Duch Svatý v nich mohl usídlit“.

„A když přichází Duch Svatý a usídluje se v nás, pak se stáváme opravdovými duchovními bytostmi a „duchonosnými“ lidmi, vpravdě skutečnými lidmi, neboť jedině Duch Svatý nás činí opravdovými lidmi.“

„Opravdoví lidé mohou být pouze tací, v nichž se usídli Duch Svatý.“

„Zůstává-li člověk nedotčen daru usídlení se blahodati Ducha Svatého v jeho nitru, zůstává člověkem pouze podle jména, neboť nejedná jako Boží obraz.“

Naopak, když člověk jedná a působí jako Boží obraz, pak je skutečným člověkem, to znamená, že naplňuje svou skutečnou přirozenost, jak ji stvořil Přesvatý Bůh.“

Starec Georgios Grigoriatský nás tedy vybízí, abychom prosili Přesvatého Ducha, aby nás očistil od každé skvrny tělesné i duchovní, aby ze své blahé vůle přišel a usídlil se v nás, aby osvětlil naši mysl, aby zahřál naše srdce láskou Kristovou, aby nám daroval duchovní horlivost, abychom neustále zůstávali osvíceni, abychom do posledního okamžiku našeho života zůstávali uvnitř Jeho blahodati, Jeho světla a Jeho přítomnosti.

Svou homilii starec Georgios zakončuje těmito slovy:

„Nechť Přesvatý Duch dnes osvětlí všechny bratry naší milované řecké vlasti (především dnes, kdy se konají volby), a nechť nás Bůh ochrání před každým druhem anomálie (zmatku a chaosu), neboť mnozí křesťané se obávají těchto abnormálností, jež se dějí kvůli ostrým vášním našich politiků. Dokonce nám volali z míst mimo Svatou Horu a prosili nás: „Otcové, modlete se, neboť hrozí nebezpečí.“ A proto si dnes vzpomeňte a říkejte: „Pane, upokoj (utiš) svůj lid, osvět ho, aby nedošlo k těžkostem, aby nebyla vylita nevinná krev.“ Vy mladí jste něco takového nezažili, my starší ale ano. My jsme na vlastní oči spatřili, jak hrozná je občanská válka a krveprolití. Jaká je to hrozná tragédie, jaká bolest, jaké neštěstí! Jistě, že jsme se dopustili velkého hříchu!

Dnes, v den svátku Svaté Padesátnice, se neměly konat volby, ale bohužel ti, kteří nám vládou, nemají *mysl Kristovu*.“

Při příležitosti svátku Svaté Padesátnice v roce 2019

připravil a přeložil Michal Dvořáček

Užitečné odkazy:

<https://www.youtube.com/watch?v=GqgjEw8WmMw>

<https://www.youtube.com/watch?v=y34JIArMFYU>

<https://www.youtube.com/watch?v=E-ibqfdbtGI>

https://www.youtube.com/watch?v=_Rr--Z0-VP4

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Αρχιμ. Γεώργιος (Καψάνης), Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος. Εις την Αγίαν Πεντηκοστήν (1985). In: *Ομιλίες σε εορτές του Πεντηκοσταρίου και σε Κυριακές (των ετών 1981-1991)* Δ'. Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2018, s. 134-137. ISBN: 978-960-7553-37-9.